

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Hur synliggör vi värdet av bibliotekets undervisning

Amanda Glimstedt, Pernilla Lindberg
och Karin Pettersson
Göteborgs universitetsbibliotek

NÄTVERKSTRÄFF KTH 2025-11-27

Bakgrund

- Teamorganisation med tre teamledare för undervisningsverksamheten, tre biblioteksenheter, sju bibliotek totalt 23 undervisare
- Två kontaktchefer -> UB ledning
- Årliga Verksamhetsplaner med strategiska prioriteringar
- Årsuppföljning av verksamheten till lärosätet

2022

Synlighet

Fokusområde synlighet

- VP: *Ökad synlighet av undervisningsverksamheten*
- Översyn av information på webben inkl röster från studenter och lärare (2022)
- Teach the teacher
Valbar kurs inom ramen för GU:s högskolepedagogiska kurser (2023)

Informationssökning som strimma i kursen

Övning ger färdighet. Det är den insikten som ligger bakom de kursinslag inom informationskompetens som UB ger.

– Cirka 115 utbildningsprogram samt ett stort antal kurser ingår just nu i verksamheten. Bäst blir det när vår undervisning planeras tillsammans med ansvariga lärare och integreras i en kurs eller ett program, säger tre undervisare på UB.

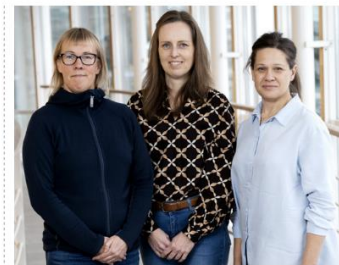
UB HAR IDAG 25 undervisare som arbetar i fakultetsspecialiserade team. Undervisarna är bibliotekarieer som alla läst en högskolepedagogisk kurs och där många också har annan erfarenhet, exempelvis som lärare på grundskolan eller gymnasiet.

– Det ligger i vår kompetens att ha kunskap om våra användare och om vilken informationskompetens som behövs i olika sammanhang, förklarar Amanda Glimstedt, teamledare för undervisare inom samhällsvetenskap, ekonomi, pedagogik och IT.

UB:s undervisning fokuserar på tre områden: informationsökning och informationsresurser, vetenskaplig publicering och källkritik, samt referenshantering. Det berättar Karin Pettersson, ledare för Team Undervisning vid Biomedicinska biblioteket, med ansvar för Sahlgrönska akademien och Naturvetenskapliga fakulteten.

Den undervisning som UB ger, fungerar nämligen mest effektivt när den ingår i en kurs eller ett program, säger Amanda Glimstedt.

– Ofta blir vi kontaktade av en utbildnings- eller kursansvarig för att diskutera hur informationsökning kan bli en del av utbildningen. Och i de fall vi har samarbetat tidi-

Karin Pettersson, Pernilla Lindberg och Amanda Glimstedt.

»Vi gör aldrig något ovanpå den ordinarie utbildningen ...«

Pernilla Lindberg

garet och ser ganska lika ut. Att söka och bedöma vetenskaplig litteratur är en annan sorts färdighet som studenterna behöver öva under hela utbildningens gång.

– PÅ MÅNGA PROGRAM och kurser träffar utbildarna studenterna flera gånger, förklarar Pernilla Lindberg, ledare för Team Undervisning vid Biomedicinska biblioteket, med ansvar för Sahlgrönska akademien och Naturvetenskapliga fakulteten.

Den undervisning som UB ger, fungerar nämligen mest effektivt när den ingår i en kurs eller ett program, säger Amanda Glimstedt.

– Ofta blir vi kontaktade av en utbildnings- eller kursansvarig för att diskutera hur informationsökning kan bli en del av utbildningen. Och i de fall vi har samarbetat tidi-

rande, ofta i ALC-salar, där studenterna får jobba med olika övningar som kopplar till deras kursuppgift eller uppsatsämne. Målet är att de ska bli självständiga i att söka information och kunna bedöma informationsrelevans och kvalitet. Vi samarbetar också med PIL-enheten för att ge lärare möjlighet till kompetensutveckling kring hur de kan stödja studenternas utveckling av kritisk informationsmedvetenhet i sin undervisning.

I högskolelagen står att studenterna ska lära sig att följa kunskapsutvecklingen inom sitt område.

– Samverkan med oss handlar inte bara om akademisk informationsökning utan våra kursinslag kan också vara en del i utbildningsarbetet med professionsanknytning, påpekar UB:s utbildare.

Text: Eva Lundgren
Foto: Johan Wingberg

➔ **Fakta:**
UB:s undervisning

UB erbjuder undervisning när det gäller informationsökning och informationsresurser, vetenskaplig publicering och källkritik, samt referenshantering. Undervisningen bidrar till att uppfylla målen i högskolelagen när det gäller förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå.

UB samverkar idag med cirka 115 utbildningsprogram på samtliga fakulteter samt ett stort antal fristående kurser. 2022 hade UB 13 300 deltagare på undervisningsstillfällena (inte enika studenter) och höll 650 undervisningsstillfällen. UB har 25 undervisare som arbetar i fakultetsspecialiserade team.

Källkritik med UB

Hur hittar man en vetenskaplig artikel inom vetenskap? En av flera frågor som uppstår när man söker information för att förstå världen på arbetsvetarprogrammet.

STUDENTERNA SITTER

Synlighet

Reportage i GU Journalen

debattartiklar, rapporter, vetenskapliga artiklar och allt möjligt annat. Vad som är vad är inte lätt att veta om ingen förklarar det för en.

Utbildningen handlar inte bara om hur utan också om varför det är viktigt att använda trovärdiga källor och referera på rätt sätt, förklarar Lisa Larsson.

– Centralt är källkritik och förmåga att värdera olika typer av källor och information men också att förstå när man kan känna tillförlitlighet. Vi lever i en värld där kunskap om publiceringsformat och dess syften blir allt viktigare för att undvika desinformation.

Tidigare fick studenterna till information, kunskapsförmedling och dialog inom det

»Centralt är källkritik och förmåga att värdera olika typer av källor ...«

Lisa Larsson

har tillsammans gått igenom kursplaner och examensmål så att UB:s moment blir en naturlig del av utbildningen. På flera kurser har vi också lagt till informationsökning i examensmålen. Eftersom UB:s utbildningar varken är obligatoriska eller betygssatta måste man vara tydlig med att detta ändå är kunskap som behövs för att klara kursen.

Tidigare fick studenterna lära sig genom sina egna missar, berättar Yvra Wallinder.

direkt från gymnasiet och särskilt för yngre studenter kan UB:s stöd vara viktigt.

– Många lärare tänker kanske inte på att UB har experter på artikelsökning, referenshantering, kartläggning av källor och en massa annat. Självklart bör vi använda den kompetens som finns vid universitetet.

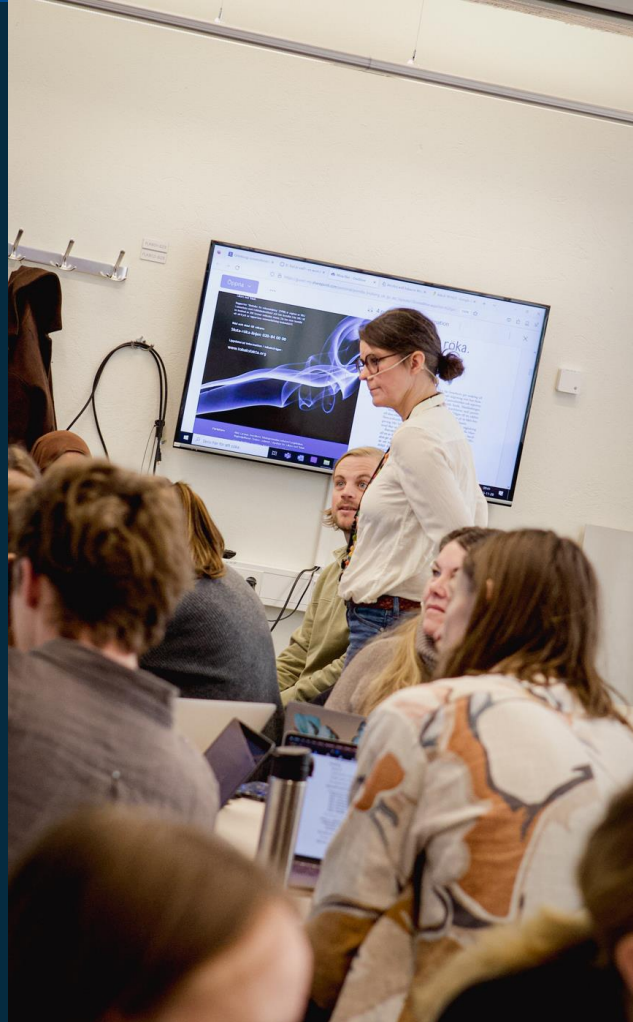
LISA LARSSON påpekar att informationsökning och värdering av källor är något man måste öva på, precis som alla andra färdigheter.

– Att förstå att information inte är gratis och lära sig vilken typ av källor som är öppna och vilka som finns bakom prenumerationer eller andra typer av lås, är centralt för att förstå vilka slutsatser man kan dra baserat på det man har tillgång till och som man valt att använda i sina studier och senare som yrkesverksam.

Text: Eva Lundgren
Foto: Johan Wingberg

Nyckeltal/indikatorer och statistik

- Ny finansieringsmodell
- Vad samlar vi in för statistik?
 - antal deltagare, tillfällen och timmar (KB-statistiken)
- Nyckeltal för att visa på verksamhetens bidrag till lärosätet och för uppföljning

■ Undervisning

Tabellen visar hur många studenter som deltagit i universitetsbibliotekets undervisningsinslag. Introduktioner och välkommenaktiviteter för nya studenter är inte med.

	Humanistiska biblioteken	Biomedicinska biblioteken	Samhällsvetenskapliga biblioteken	Totalt
Antal studenter	720	6 508	6 076	13 304
Antal timmar	171	676	530	1 377
Antal tillfällen	83	298	268	649

2022

Årsuppföljning

- Vad säger dessa siffror?
- I relation till vad?
- Varför uppdelade på bibliotek och inte fakultet?
- Vi ville göra något annat och förhoppningsvis bättre, något som var mer begripligt för lärosätet

Nya nyckeltal

- **KVANTITATIVA**

Samverkan, vilka når vi? Program, kurser?

Andel? Procent? Institutioner?

Ombokningar?? (2023)

Nya nyckeltal

- **KVANTITATIVA**

Samverkan, vilka når vi? Program, kurser?
Andel? Procent? Institutioner?
Ömbokningar?? (2023)

- **KVALIATIVA**

Vad tycker studenterna (2024)
Vad tycker lärarna (2025)

Täckningsgrad för samverkan

2023

Årsuppföljning

■ Undervisningsmönster

- Vilka utbildningar använder sig av/nyttjar undervisande bibliotekariers specialistkompetens?
- Hur många institutioner och utbildningar nås?

	Antalet utbildningsprogram på <i>grundnivå</i> som UB undervisar på/samverkar med	Antalet utbildningsprogram på <i>avancerad nivå</i> som UB undervisar på/samverkar med	Antalet institutioner som UB har undervisning på/samverkan med (både program och fristående kurser)
Handelshögskolan	5 av 5	8 av 11	5 av 5
Samhällsvetenskapliga fakulteten	12 av 16	16 av 36	7 av 7
Utbildningsvetenskapliga fakulteten	12 av 12	9 av 9	5 av 5
IT-fakulteten	1 av 4	2 av 8	1 av 2
Humanistiska fakulteten	4 av 8	2 av 14	6 av 6
Konstnärliga fakulteten	18 av 20	11 av 21	2 av 2
Sahlgrenska Akademin	12 av 15	12 av 18	6 av 6
Naturvetenskapliga fakulteten	14 av 15	2 av 24	7 av 7

2024

Studenter

Studentenkät

- HT24 – alla studenter, kort enkät under undervisningstillfället
- Microsoft Forms – alla undervisare kunde löpnade se svaren som kom in
- 2 009 svar
- Genomsnittlig svarstid 2 min

Frågor

1. Kurskod*
2. Det viktigaste jag har lärt mig idag är: (Fritext)
3. Jag kommer att ha användning av det jag lärt mig idag i mitt arbete med kursen. (Ja/Nej/Vet ej)*
4. Jag skulle rekommendera tillfället till studenterna som läser kursen nästa gång. (Ja/Nej/Vet ej)*
5. Har du ytterligare synpunkter på detta tillfälle (Fritext)

* = obligatorisk

2024

Studenter

2024

Årsuppföljning

Resultat

- Fokus i Årsuppföljning på relevansen av bibliotekets undervisning utifrån ett studentperspektiv
- Stor nöjdhet och relevans för utbildningen
- 95% ansåg att undervisningen kommer att vara till användning i den aktuella kursen
- 92% skulle rekommendera undervisningen till kommande studenter

2024

Studenter

Reflektioner och lärdomar

- Ingen svarsfrekvens
- Vissa studentgrupper missades pga att det helt enkelt glömdes bort på vissa tillfällen
- Reflekterar inte alla utbildningar/kurser eftersom det gjordes under en termin
- Visar inte lärande på lång sikt -> en ögonblicksbild
- Visar inte på faktiskt lärande utan bygger på självskattning

Lärarenkät

- Enkät till lärare som bokat undervisning läsåret HT24/VT25
- Mailutskick
- Microsoft Forms
- Genomsnittlig svarstid 6 min

2025

Lärare

Frågor

1. Institutionstillhörighet*
2. Varför har du valt att samarbeta med biblioteket på din kurs/ditt program?*
3. Upplever du att samarbetet med biblioteket i din kurs bidrar till studenternas lärande och måluppfyllelse?*- Om ja, på vilket sätt/Om nej, varför inte?
4. Planerar du att fortsätta samarbetet med biblioteket?*
5. Vill du lämna någon övrig kommentar?
6. Får vi använda dina fritextsvar kopplat till din fakultetstillhörighet på bibliotekets webbsida eller andra publikationer från Göteborgs universitetsbibliotek?*

* = obligatorisk

2025

Lärare

2025

Lärare

Resultat

- Antal svar: 130
- Svarsfrekvens: 65%
- 96% upplever att samarbetet med biblioteket bidrar till studenternas lärande
 - 5 vet ej, ingen svarade nej
 - 85% valde att kommentera på vilket sätt
- Alla planerar att fortsätta samarbetet
- 52% valde att lämna övriga kommentarer

Reflektioner

- Bra pedagogisk upplägg
- Väl integrerad och ämnesanpassad
- Bibliotekariernas unika kompetens/ expertis lyfts som viktig för studenternas lärande
- Det vi undervisar om (IK, även om lärarna inte benämner det så) ses som viktigt för studierna

2025

Lärare

2025

Lärare

Lärdomar

- Eftersom enkäten var anonym kunde vi inte veta vilka som svarat och behövde skicka påminnelse till alla
- Positivt överraskade att nästan alla lärare uttalade sig om studenternas lärande

Diskussionsfrågor

- Vad er era erfarenheter av att visa på undervisningens värde på en strategisk nivå?
- Vad har ni testat för metoder?
- Vad har vi missat, vad kan vi mer undersöka?

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Tack!

pernilla.lindberg@ub.gu.se
karin.pettersson@ub.gu.se